

B”H

Likkutei Sichos Source Sheet

Volume 17 | Behaalosecha | Sicha 3

(1) רש"י בראשית ג', ח'

וישמעו: יש מדרשי אגדה רבים וכבר סדרום רבותינו על מכונם בבראשית רבה (יט ו) ובשאר מדרשות ואני לא באתי אלא לפשוטו של מקרא ולאגדה המיִשבת דברי המקרא דבר דבור על אופניו:

And they heard: There are many Aggadic midrashim, and our Sages already arranged them in their proper order in Genesis Rabbah and in other midrashim, but I have come only [to teach] the simple meaning of the Scripture and such Aggadah that clarifies the words of the verses, each word in its proper way.

(2) של"ה מסכת שבועות שלו קפ"א, א'

בודאי מי שלומד דבר יום זמן ובין הזמנים גמרא פירוש תוספות עם כל הדיקדוקים, ובפרט דקדוקי רש"י, כי בכל דיבור ודיבור של רש"י יש בו נסתרים עניינים מופלאים, כי חיבר החיבור שלו ברוח הקודש. צאו וראו ברש"י על התורה שהקורא סובר שהוא קל, ראו במזרחי ובכל מפרשי דבריו ותמצאו נפלאות, ורש"י על הגמרא גם כן הוא כולם מרועה אחד נתנו. ואחר כך יעיין בגמרא פירוש תוספות בקושיות ותירוצים, ואחר כך לתרץ כנזכר לעיל בדרכים אמיתיים. ודבר זה יהיה נוהג זמן ובין הזמנים, ולא יזכר ולא יפקד שם בין הזמנים ויעקר מן העולם. אז תהיה תורתנו תורת ה' תמימה.

(3) היום יום עמוד כ"ד

דַּעַר אֶלְטֵעַר רַבִּי הָאֵט אֲמָאֵל גַּעְזָאָגַט: פְּרוּשׁ רַש"י אוּיף חוּמַשׁ אִיז יִינֵה שֶׁל תּוֹרָה, פּוֹתֵחַ הַלֵּב וּמְגַלֵּה אֶהְבָּה וְיִרְאָה עֲצָמִיּוֹת, פְּרוּשׁ רַש"י אוּיף גְּמָרָא אִיז פּוֹתֵחַ הַמוֹחַ וּמְגַלֵּה שְׁכָל עֲצָמִי.

The Alter Rebbe once said:¹ “The commentary of Rashi on the Chumash is ‘the wine of the Torah.’ It unlocks the heart and reveals one’s essential love and fear [for G-d]. The commentary of Rashi on the Gemara unlocks the mind and reveals the essence of one’s mind.”

ב-ד

4 פרשתינו י"ד, ט'

אַךְ בַּיהוָה אֱלֹהֵי תַמְרָדוֹ וְאַתֶּם אֶל־תִּירְאוּ אֶת־עַם הָאָרֶץ כִּי לַחֲמֹנֵי הֵם סֹר צִלְמֵי מַעְלֵיהֶם וַיְהִי אֲתָנּוּ אֶל־תִּירָאִים:

But you shall not rebel against the Lord, and you will not fear the people of that land for they are [as] our bread. Their protection is removed from them, and the Lord is with us; do not fear them."

5 רש"י

אל תמרדו: ושוב ואתם אל תיראו:

you shall not rebel: And consequently, "You will not fear...."

כי לחמנו הם: נאכלם כלחם:

for they are [as] our bread: We will consume them like bread.

סר צלם: מגינים וחזקם. כשרים שבהם מתו, איוב שהיה מגין עליהם. דבר אחר צלו של המקום סר מעליהם:

Their protection is removed from them: Their shield and strength, their virtuous ones have died- [namely,] Job, who protected them. (Another interpretation: The shade [protection] of the Omnipresent has departed from them.)

ה

6 פרשתינו י"ג, כ"ח/ל"ב/ל"ג

אָפֶס כִּי־עַז הָעַם הַיָּשֵׁב בָּאָרֶץ וְהָעָרִים בְּצִרּוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם־יְלָדֵי הָעֶנְק רָאִינוּ שָׁם:

However, the people who inhabit the land are mighty, and the cities are extremely huge and fortified, and there we saw even the offspring of the giant.

וַיֵּצֵאוּ דַבַּת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבְרָנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ אָרֶץ אֲכָלֹת וְיוֹשְׁבֵיהָ הוּא וְכָל־הָעַם אֲשֶׁר־רָאִינוּ בְּתוֹכָהּ אַנְשֵׁי מְדוֹת:

They spread an [evil] report about the land which they had scouted, telling the children of Israel, "The land we passed through to explore is a land that consumes its inhabitants, and all the people we saw in it are men of stature.

וְשָׁם רָאִינוּ אֶת־הַנְּפִילִים בְּנֵי עֶנְק מִן־הַנְּפִילִים וְנָהִי בְּעֵינֵינוּ כְּחַגְבִּים וְגַן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם:

There we saw the giants, the sons of Anak, descended from the giants. In our eyes, we seemed like grasshoppers, and so we were in their eyes.

7 פרשתינו י"ד, מ"מ"ב/מ"ג

וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֶּקֶר וַיַּעֲלוּ אֶל-רֹאשׁ-הָהָר לֵאמֹר הֲנִנוּ וְעָלִינוּ אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-אָמַר יְהוָה כִּי חָטָאנוּ:

They arose early in the morning and ascended to the mountain top, saying, "We are ready to go up to the place of which the Lord spoke, for we have sinned. "

אֶל-תַּעֲלוּ כִּי אֵין יְהוָה בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִנְגַּפוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם:

Do not go up, for the Lord is not among you, [so that] you will not be beaten by your enemies.

כִּי הָעַמְלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי שָׁם לִפְנֵיכֶם וְנִפְלֹתֶם בְּחֶרֶב כִּי-עַל-כֵּן שָׁבַתְּם מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְלֹא-יְהִיֶּה יְהוָה עִמָּכֶם:

For the Amalekites and the Canaanites are there before you, and you will fall by the sword. For you have turned away from the Lord, and the Lord will not be with you.

I

8 רש"י בשלח ט"ז, ז"ח'

ובקר וראיתם: לא על הכבוד שנאמר (להלן פסוק י) והנה כבוד ה' נראה בענן, נאמר, אלא כך אמר להם ערב וידעתם כי היכולת בידו ליתן תאותכם ובשר יתן, אך לא בפנים מאירות יתננה לכם, כי שלא כהוגן שאלתם אותו ומכרס מלאה, והלחם ששאלתם לצורך, בירידתו לבקר תראו את כבוד אור פניו שיורידהו לכם דרך חיבה בבקר, שיש שהות להכניס וטל מלמעלה וטל מלמטה כמונח בקופסא:

And [in the] morning, you shall see: This was not stated in reference to “and behold, the glory of the Lord appeared in the cloud” (verse 10), but this is what he [Moses] said to them: In the evening you shall know that He has the ability to grant your desire, and He will give [you] meat; but He will not give it to you with a smiling countenance, because you requested it inappropriately and with a full stomach. As for the bread, which you requested out of necessity, however, when it comes down in the morning, you shall see the glory of the radiance of His countenance. For He will bring it down to you lovingly, in the morning, when there is time to prepare it, and with dew over it and dew under it as if it were lying in a box. — [from Mechilta Yoma 75a,b]

בשר לאכל: ולא לשובע, למדה תורה דרך ארץ שאין אוכלין בשר לשובע. ומה ראה להוריד לחם בבקר ובשר בערב, לפי שהלחם שאלו כהוגן, שאי אפשר לו לאדם בלא לחם, אבל בשר שאלו שלא כהוגן, שהרבה בהמות היו להם. ועוד, שהיה אפשר להם בלא בשר, לפיכך נתן להם בשעת טורח, שלא כהוגן:

meat to eat: But not to be satiated. The Torah [here] teaches us a rule of behavior we should not eat meat to satiety. What did He see [what reason did He have] to bring down bread in the morning and meat in the evening? Because they requested bread appropriately, since it is impossible for a person to get along without bread, but they requested meat inappropriately, because they had many animals, and furthermore, it was possible for them to get along without meat. Therefore, He gave it to them at a time when it would be a burden for them to prepare it, [at an] inappropriate [time]. — [from Mechilta Yoma 75b]

9 נח ט', ט"ו'

וְאֲנִי הִנְנִי מִקִּים אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת־זַרְעֲכֶם אַחֲרֵיכֶם:

"And I, behold I am setting up My covenant with you and with your seed after you.

וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בְּעוֹף בְּבַהֲמָה וּבְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ אִתְּכֶם מִכָּל יֹצְאֵי הַתְּבֹהַ לְכָל חַיַּת הָאָרֶץ:

And with every living creature that is with you, among the fowl, among the cattle, and among all the beasts of the earth with you, of all those who came out of the ark, of all the living creatures of the earth.

10 תהלים קמ"ה, ט'

טוֹב־יְהוָה לְכָל לְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו:

The Lord is good to all, and His mercies are on all His works.

ח**11 רמב"ם הלכות אבות הטומאה פרק ב', הלכה י'**

שְׁחִיטַת עֶכוּ"ם נִבְלָה וּמִטְמְאָה בְּמִשְׁאֵה וְאֶפְלוּ יִשְׂרָאֵל עוֹמְדֵי עַל גְּבוּיָם. וְאִם שָׁחַט בְּסַפֵּינַיִם יָפָה שְׁחִיטָה כָּרְאוּי אֶחָד הָעֶכוּ"ם וְאֶחָד הַכּוֹתִי אוֹ גֵר תּוֹשֵׁב שְׁחִיטְתוֹ נִבְלָה. וְקָרוֹב בְּעֵינֵי שְׂאֵף זֶה מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים שֶׁהֲרִי טְמֵאת עֲבוּדָה זָרָה וְטְמֵאת תִּקְרָבָתָהּ מִדְּבָרֵיהֶם כְּמוֹ שִׁיתְבָּאָר. וּבִגְלַל עֲבוּדָה זָרָה נִתְרַחֲקוּ הַכּוֹתִים וְנִאֲסָרָה שְׁחִיטְתָן. וְאִם תֹּאמַר וְהֲלֹא הִיא אֲסוּרָה בְּאֲכִילָה דִּין תּוֹרָה. לֹא כָּל הָאֲסוּר בְּאֲכִילָה מִטְמֵא שֶׁהֲרִי הִטְרַפָּה אֲסוּרָה וְטְהוּרָה. וְאִי אֶפְשָׁר לַחֲיִב כָּרַת עַל טְמֵאָה זוֹ עַל בִּיאַת מִקְדָּשׁ וְאֲכִילַת קִדְשֵׁיו אֲלֵא בְּרֵאִיָּה בְּרוּרָה:

When a non-Jew slaughters an animal, it is considered as a carcass and imparts impurity when carried. This applies even when a Jew is supervising him and even if he slaughtered it properly with an acceptable knife. Whether the slaughterer is a gentile, a Samaritan, or a resident alien, his slaughter causes the animal to be considered as a carcass.

According to my estimation, this is also a Rabbinical decree, for the impurity imparted by false deities and objects offered to them is a Rabbinical decree, as will be explained. And it is because of their worship of false deities that the Samaritans were distanced and their slaughter forbidden. If you will ask: According to Scriptural Law, it is forbidden to partake of an animal which they slaughtered? In resolution, it can be said that not everything that is forbidden to be eaten imparts impurity. For an animal that is tereifah, but which was slaughtered properly, is forbidden to be eaten, but is ritually pure. It is impossible to obligate a person for karet for such impurity for entering the Temple or for partaking of sacrificial foods unless one can clearly prove his assertion that he contracted impurity.

12) השגת הראב"ד

וקרוב בעיני שאף זה וכו' – א"א זו היא אחת מסברותיו ואין בכולן פחותה מזו כי עובדי כוכבים הם כבהמות ואין מטמאין ואין מיטמאין עם הדומה לחמור הן גוים כמר מדלי ואת כולם ישא רוח והחושב אותם לכלום אסף רוח בחפניו.

13) כסף משנה

ואני שמעתי ולא אבין מ"ש ואין מטמאין ואין מיטמאין דאטו אן מטמאין בטומאת העכו"ם וטהרתן עסקינן שיטעון עליו כן.

14) צפנת פענח

ר"ל השגחה פרטית גם בב"נ, ועי' בירוש' פ"ז דסנהדרין יליף מקרא דהנה אני כו' כל בשר דצריך לקרוע על ברכת השם גם מבן נח. ור"ל דגם הם הוה גדר השגחה פרטית, ולא בחינת העדר כשיטת הראב"ד בהל' אבות הטומאות גבי שחיטת עכו"ם, וגם הם הכל בהשגחת העילה ראשונה, והם בגדר פועל, לא העדר, וצריך קריעה שנעקר מן השגחה עליונה,

יו"ד

15) תהלים קכ"א, ה'

יְהוָה שֹׁמְרֵךְ יְהוָה צִלְךָ עַל-יְדֵי יְמִינֶךָ:

The Lord is your Guardian; the Lord is your shadow; [He is] by your right hand.

16) פסחים קי"ח, א'

ויש אומרים: "ואמת ה' לעולם" גבריאל אמרו. בשעה שהפיל נמרוד הרשע את אברהם אבינו לתוך כבשן האש אמר גבריאל לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, ארד ואצנן ואציל את הצדיק מכבשן האש. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אני יחיד בעולמי והוא יחיד בעולמו, נאה ליחיד להציל את היחיד. ולפי שהקדוש ברוך הוא אינו מקפח שכר כל בריה, אמר: תזכה ותציל שלשה מבני בניו.

And some say that the angel Gabriel recited: "And the truth of the Lord endures forever." This Gemara elaborates: When the evil Nimrod threw our father, Abraham, into the fiery furnace, Gabriel said before the Holy One, Blessed be He: Master of the Universe, I will descend and cool the furnace, and I will thereby save the righteous Abraham from the fiery furnace. The Holy One, Blessed be He, said to him: I am unique in my world and Abraham is still unique in his world. It is fitting for the unique to save the unique. Therefore, God Himself went down and saved him. And as the Holy One, Blessed be He, does not withhold reward from any creature who sought to perform a good deed, He said to Gabriel: You will merit the rescue of three of his descendants under similar circumstances.

17) קדושים כ', ט"ו

וְאִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן שֹׁכֵבְתוֹ בְּבִהְמָה מוֹת יוּמָת וְאֶת־הַבְּהֵמָה תַּהַרְגוּ:

And a man who lies with an animal, shall surely be put to death, and you shall kill the animal.

18) רש"י

ואת הבהמה תהרגו: אם אדם חטא בהמה מה חטאה, אלא מפני שבאה לאדם תקלה על ידה, לפיכך אמר הכתוב תסקל. קל וחומר לאדם שיודע להבחין בין טוב לרע וגורם רעה לחבירו לעבור עבירה. כיוצא בדבר אתה אומר (דברים יב ב) אבד תאבדון את כל המקומות, הרי דברים קל וחומר, מה אילנות שאינן רואין ואינן שומעין על שבאת תקלה על ידם אמרה תורה השחת שרוף וכלה, המטה את חבירו מדרך חיים לדרכי מיתה על אחת כמה וכמה:

And you shall kill the animal: If the man sinned, in what way did the animal sin? However, since a failing came [upon a person] through [the animal], therefore, Scripture says: It must be stoned [to death]! How much more so [is this relevant] to a human being, who knows how to distinguish between good and evil, and yet brings evil upon his fellow [by causing him] to commit a transgression. Similar to this matter, it says, "You shall utterly destroy from all the places [where the nations...worshipped-their gods]" (Deut. 12:2). It is surely [possible here to draw] an inference from minor to major: If [in the case of] trees, which do not see and do not hear, when a failing comes [upon a man] through them, the Torah says, Destroy them! Burn them! Annihilate them!- how much more culpable is a human who leads his fellow astray from the path of life to the paths of death! - [Torath Kohanim 20:115]

19) סנהדרין נ"ז, א'

אמר רב נחמן בר יצחק אזהרה שלהן זו היא מיתתן

Rav Nahman bar Yitzhak says: Their prohibition is their death penalty. Since the only punishment mentioned in the Torah for transgressing a Noahide mitzva is execution, any descendant of Noah who transgresses is liable to be executed.

רב הונא ורב יהודה וכולהו תלמידי דרב אמרי על שבע מצות בן נח נהרג גלי רחמנא בחדא והוא הדין לכולהו

Rav Huna, Rav Yehuda, and all of the other students of Rav say: A descendant of Noah is executed for transgressing any of the seven Noahide mitzvot; the Merciful One revealed this punishment with regard to one mitzva, the prohibition of bloodshed, and the same is true with regard to all of them.

י"א

20) רמב"ם סוף פרק ח' מהלכות מלכים

כָּל הַמְקַבֵּל שֶׁבַע מִצְוֹת וְנִזְהָר לַעֲשׂוֹתָן הֲרִי זֶה מְחַסְדֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם. וַיֵּשׁ לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. וְהוּא שֶׁיִּקְבֹּל אוֹתָן וַיַּעֲשֶׂה אוֹתָן מִפְּנֵי שְׂצוּהַ בְּהֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹרָה וְהוֹדִיעֵנוּ עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוּ שֶׁבְּנֵי נֹחַ מִקֶּדֶם נִצְטוּוּ בְּהֵן. אָבֵל אִם עָשָׂאן מִפְּנֵי הַכְּרַע הַדַּעַת אֵין זֶה גֵר תוֹשֵׁב וְאִינוּ מְחַסְדֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם וְלֹא מְחַמְמִיָּהֶם:

Anyone who accepts upon himself the fulfillment of these seven mitzvot and is precise in their observance is considered one of 'the pious among the gentiles' and will merit a share in the world to come.

This applies only when he accepts them and fulfills them because the Holy One, blessed be He, commanded them in the Torah and informed us through Moses, our teacher, that Noah's descendants had been commanded to fulfill them previously.

However, if he fulfills them out of intellectual conviction, he is not a resident alien, nor of 'the pious among the gentiles,' nor of their wise men.

י"ב

(21) פרשתינו י"ד, ח'

אם-תִּפְּצוּ בְּנוֹ יְהוָה וְהֵבִיא אֹתְנוּ אֶל-הָאָרֶץ הַזֹּאת וּנְתַנָּה לָנוּ אֶרֶץ אֲשֶׁר-הוּא זָבַת חֵלֶב וּדְבָשׁ:

If the Lord desires us, He will bring us to this land and give it to us, a land flowing with milk and honey.

(22) משפטים כ"ג, כ"ג/כ"ח/ל'

כִּי-יֵלֵךְ מִלְאָכִי לְפָנֶיךָ וְהֵבִיאֲךָ אֶל-הָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי וְהַכְּנַעֲנִי הַחַי וְהַיּוֹסֵי וְהַכְּנַדְתִּיו:

For My angel will go before you, and bring you to the Amorites, the Hittites, the Perizzites, the Canaanites, the Hivvites, and the Jebusites, and I will destroy them.

וְשִׁלַּחְתִּי אֶת-הַצִּרְאָה לְפָנֶיךָ וְגָרְשָׁה אֶת-הַחַי וְאֶת-הַחִתִּי מִלְּפָנֶיךָ:

And I will send the tzir'ah before you, and it will drive out the Hivvites, the Canaanites, and the Hittites from before you.

מֵעַתָּה מֵעַתָּה אֶגְרָשְׁנוּ מִפְּנֵיךָ עַד אֲשֶׁר תִּפְּרָה וּנְחַלְתָּ אֶת-הָאָרֶץ:

I will drive them out from before you little by little, until you have increased and can occupy the land.

(23) ירושלמי שביעית ריש פרק ו'

דָּאָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָן שְׁלֹשׁ פְּרֻסְטִיגִיּוֹת שָׁלַח יְהוֹשֻׁעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁלֹּא יִכְנָסוּ לְאֶרֶץ מִי שֶׁהוּא רוֹצֵה לְהַפְּנוֹת יְפִנָּה. לְהַשְׁלִים יִשְׁלִים. לַעֲשׂוֹת מִלְחָמָה יַעֲשֶׂה. גִּרְגָשִׁי פִּינָה וְהָאֱמִינִי לוֹ לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַלֵּךְ לוֹ לְאַפְרִיקָי. עַד בּוֹאֵי וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם אֶל אֶרֶץ כְּאֶרְצְכֶם. זוֹ אַפְרִיקָי. גְּבַעוֹנִים הַשְּׁלִימוּ וְכִי הַשְּׁלִימוּ יוֹשְׁבֵי גְבַעוֹן אֶת יִשְׂרָאֵל. שְׁלִשִׁים וְאַחַד מְלָךְ עָשׂוּ מִלְחָמָה וְנָפְלוּ.

For Rebbi Samuel bar Nahman said, Joshua sent three orders to the Land of Israel before they entered the Land: Those who want to evacuate should evacuate, those who want to make peace should make peace, those who want to go to war should go to war. The Girgasites evacuated, believed in the Holy One, praised be He, and went to Africa. (2K. 18:32, Is. 36:17) "Until I come and take you to a land like your Land," that is Africa. The people of Gibeon made peace, (Jos. 10:1) "... that the inhabitants of Gibeon had made peace with Israel." Thirty-one kings went to war and fell.
